

ວິໄນາຊບູຮາ ວິສາຂບູຮາ

ຄູນຍ໌ວັດນຮຣຣມຕິກຮາ
ມຮາວິທຮາລ໌ຍເຕຄໂນໂລຢີຣາຮມງຄລລຳນນາ

อิมวอชบอช

วิสาขบูชา

ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ (เดือน ๘ เหนือ)

เรียบเรียงโดย ศักดิ์รินทร์ ชาววัง*

ในวันเพ็ญในวิสาขมาส หรือวันเพ็ญเดือน ๖ (หรือเดือน ๘ เหนือ) เป็นวันสำคัญวันหนึ่งของโลก นั่นคือ วันวิสาขบูชา หรือวันแห่งการบูชาในเดือนวิสาขะ ที่ชาวพุทธทั่วโลกต่างให้ความสำคัญ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ มีการลงนามรับรองให้วันวิสาขบูชา (Vesak) เป็นวันสำคัญของโลกขององค์การสหประชาชาติ และแต่เดิมถือว่าเป็นวันเปลี่ยนพุทธศักราชด้วย ปัจจุบันในประเทศไทยสาธาณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวก็ยังยึดเปลี่ยนพุทธศักราชในวันวิสาขบูชานี้อยู่

การที่วันเพ็ญเดือน ๖ เป็นวันที่พระจันทร์เพ็ญในฤกษ์ที่ ๑๖ ชื่อว่า วิสาขะ คือกลุ่มดาวคันชั่ง (หรือดาวขอบดวงของล้านนา) ฉะนั้นหากเดือน ๖ ใดที่พระจันทร์ยังไม่เพ็ญที่ฤกษ์นี้ จะยังไม่ถือเป็นวันวิสาขะ จึงต้องเลื่อนไปอีก ๑ เดือน พระจันทร์จึงจะเพ็ญใกล้กับกลุ่มดาวฤกษ์วิสาขะ และเป็นวันวิสาขบูชา และปีนั้นเป็นปีอธิกมาส

วันเพ็ญเดือน ๖ ไล้ยอนหลังไปปีจอ ๔๐ ปีก่อนพุทธศักราช ในครั้งนั้น กระทบหน้าพระนางมหาสิริมายา ที่ทรงพระครรภ์แก่ เดินทาง

* นักวิชาการศึกษา ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

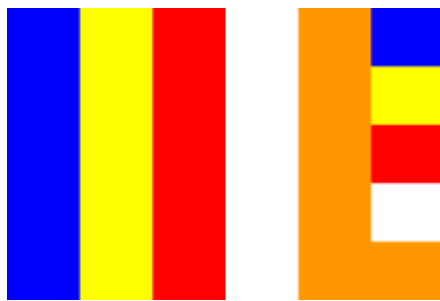
ออกจากเมืองกบิลพัสดุ์ มุ่งหน้าไปยังเมืองเทวทหะ เมื่อกระบวนมาถึง
สวนลุมพินี อันเป็นรอยต่อระหว่างเมืองทั้งสอง พระนางสิริมหามายา ก็
ประจวบพระครรภ์ และพระนางก็ได้ประสูติพระโอรส มีรูปร่างลักษณะ
สมส่วนตามฐานานุกรมแห่งผู้มีบุญสมพารเพียบพร้อมทุกประการ ทรง
พระนามว่าเจ้าชายสิทธัตถะ

ภาพพุทธประวัติตอนประสูติ

ในวันเพ็ญเดือน ๖ ปีระกา ย้อนหลังไป ๔๕ ปีก่อนพุทธศักราช
ในเช้าวันนั้น ณ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม กรุง

ราชคฤห์ แคว้นมคธ ในครั้งนั้นนางสุชาดา กำลังตระเตรียมพิธีบวงสรวง รุกขเทวดาที่ได้ต้นไทร ตามที่นางได้บนบานเอาไว้ จึงได้นำข้าววมธูปายาส ถวายกับลลิตตถสมณะ พระองค์ทรงรับแล้วเสวยมธูปายาสนั้น จากนั้นก็นำถาดทองไปลอยในแม่น้ำเนรัญชรา ในช่วงบ่ายทรงสร่งน้ำเสร็จแล้วรับ หญ้าคา ๗ กำของโสติดิยพราหมณ์ มาปลูลาดที่ได้ต้นโพธิ์ ทรงตั้งพระทัย ไว้ว่า “ใจแห่งคู่นี้บ่พ้นจากด้วยอาสวะ อันถือเอาหื้อเป็นอารมณ์นั้นตราบ ไต คูบ่ได้เถิงยังโพธิญาณดังอัน แม่นว่าหนั่งแลเอนขึ้นแลเสียดแลกระดูก อันมีในตนแห่งคู่นี้แห่งไซไฟ คูบ่จักละคืนเสียยังอันนั้งພະແນงเชิงอันนี้ ตราบนั้นก่อนแล” ในยามพลบค่ำ ทรงชนะพระญามารด้วยบารมีธรรม จวบจนถึงปฐมยาม ทรงบรรลุนิยามที่ ๑ คือ ปุพเพนิวาสญาณ หรือรู้แจ้ง ในประวัติการณ์หนหลังของพระองค์ ในมัชฌิมยาม ทรงบรรลุนิยามที่ ๒ คือ จุตูปปาตญาณ หรือทราบประวัติการณ์ของสัตว์โลก และในปัจฉิม ยาม ทรงบรรลุนิยามที่ ๓ คือ อาสวักขยญาณ หรือทรงทำให้อาสวะให้ ปราศจากสันดาน ดับสิ้นซึ่งกิเลสทั้งปวงและรู้แจ้งในสัจธรรมทั้งปวง รวม เรียกว่า ตรัสรู้อนุตรตรัสสัมโพธิญาณ และพระพุทธเจ้าก็ได้บังเกิดมาบน โลกนี้ในวันนั้นนั่นเอง

ธงฉัพพรรณรังสี

ธงศาสนาพุทธที่ใช้กันเป็นสากล อันเป็นรัศมีที่แผ่ออกมาจากพระวรกายของพระพุทธเจ้า

ภาพพุทธประวัติ ตอนตรัสรู้

ในวันเพ็ญเดือน ๖ ปีมะเส็ง ก่อนพุทธศักราช ๑ ปี ในช่วงเช้าพระพุทธรองค์ทรงรับบิณฑบาตที่บ้านนายจุนทะ ซึ่งถือว่าเป็นปัจฉิมบิณฑบาต เมื่อเสร็จจกัตรกิจแล้ว พระองค์ก็เสด็จไปยังเมืองกุสินารา แขวงมัลลละ ทั้งที่กำลังประชวร ไปถึงที่นั่นในตอนเย็น ขณะที่บรรดากษัตริย์มัลลละประชุมกันอยู่ พระอานนท์จึงนำข่าวไปบอกว่าพระพุทธเจ้าเสด็จมา และจะเสด็จนิพพานที่สวนหลวง เหล่าบรรดากษัตริย์ต่างตกตะลึงและตระเตรียมถวายความสะดวกทั้งคณะแพทย์ให้การพยาบาลด้วย ตลอดคืนนั้นพระองค์ทรงโปรดให้ประชาชนได้เข้าเฝ้าเป็นครั้งสุดท้ายและ

เตรียมการเรื่องพระสรีรศพในวันรุ่งขึ้น ส่วนพระพุทธเจ้าก็ได้แสดง
ธรรมมิได้ขาด ในครั้งนั้นทรงแสดงธรรมแก่สุภัททปริพพาชก ให้บวชใน
พระธรรมวินัย และได้บรรลุมรรคผล ถือเป็นปัจฉิมสักขีสาวกองค์สุดท้าย
และได้ตรัสธรรมบรรยายเป็นปัจฉิมวาจาว่า “...หนุตทานิ ภิกขเว
อามนุตยามิ โว วยธมา สงขารา อปฺปมาเทน สมฺปาเทถ...” แล้วก็ปิด
พระโอษฐ์ หลับพระเนตร เจริญฌานสมาบัติเป็นอนุโลมปฏิโลม ทรงออก
ฌานแล้วเสด็จดับขันธปรินิพพานในค่อนรุ่งนั่นเอง

ภาพพุทธประวัติ ตอนดับขันธปรินิพพาน

การอุบัติเหตุการณ์สำคัญๆ ในพระศาสนาสามครั้งนี่คือ ประสูติ
ตรัสรู้ และปรินิพพาน ล้วนแล้วแต่เกิดขึ้นในวันเพ็ญเดือน ๖ อย่างน่า
อัศจรรย์ จึงยึดถือเอาวันนี้เป็นวันสำคัญของชาวพุทธที่จะรำลึกนึกถึง

พระพุทธองค์ นอกจากนี่ยังถือว่าเป็นวันพระพุทธ (โดยวันมาฆบูชาเป็นวันพระธรรม และวันอาสาฬหบูชาเป็นวันพระสงฆ์) เป็นวันที่ชาวพุทธจะทำบุญสุนทานพึ่งเทศน์โดยเฉพาะปฐมสัมโพธิ์ อันว่าด้วยพุทธประวัตินั่นเอง และในตอนค่ำก็มีการเวียนเทียนรอบพระวิหาร พระธาตุเจดีย์อีกด้วย

การจัดงานวันวิสาขบูชาในในประเทศไทยนั้นอาจจะรับเอามาจากทางศรีลังกา ด้วยทางศรีลังกาจัดงานวันวิสาขบูชาอย่างยิ่งใหญ่ ตั้งแต่รับพระพุทธศาสนาแต่ครั้งแรกเริ่ม ส่วนในประเทศไทยที่เป็นหลักฐานชัดเจนก็มีมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์และพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ต่อมามีมาแต่ยึดถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติสืบเนื่องต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

ในวันนี้ถือเป็นวันหยุดราชการอีกวันหนึ่ง เพื่อให้ประชาชนได้ไปทำบุญเพื่อรำลึกถึงพระพุทธเจ้ากันอย่างถ้วนหน้าทุกวัดทุกชุมชนทั่วประเทศไทยฯ

เอกสารอ้างอิง

<http://www.un.org/ga/54/agenda/a235.pdf>

<http://th.wikipedia.org/wiki/วันวิสาขบูชา>

เกษม บุญศรี. **ประเพณีทำบุญเนื่องในพระพุทธศาสนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๕.

กรุงเทพฯ:องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๓๑

บำเพ็ญ ะวริน. **ปฐมสัมโพธิ์ สำนวนล้านนา**. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์,

๒๕๓๕

สมบัติ จำปาเงิน. **วันสำคัญของเรา**. กรุงเทพฯ:สถาพรบุ๊คส์, ๒๕๔๗

กิจกรรมเที่ยวขึ้นดอย เนื่องในงานไหว้สาป่าระมี เที่ยวขึ้นดอยสุเทพ ประจำปี ๒๕๖๐

วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ผศ.สนิท พิพิธสมบัติ รองอธิการบดีด้านวิชาการและกิจการนักศึกษา พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร คณาจารย์เจ้าหน้าที่และนักศึกษา มทร.ล้านนา ร่วมขบวนแห่ธัญเชิงภูน้ำสรงพระราชทานจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร ในงาน"ไหว้สาป่าระมีพระบรมธาตุดอยสุเทพถวายน้ำสรงพระราชทานสืบสานประเพณีเที่ยวขึ้นดอย ปีที่ ๑๓" โดยได้รับเกียรติจากนายปวิณ ชำนิประศาสน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ และนายศรัณยู มีทองคำ นายอำเภอเมืองเชียงใหม่ เข้าร่วมเดินในขบวนดังกล่าว สำหรับการจัดงานสืบสานประเพณีเที่ยวขึ้นดอย เป็นประเพณีที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในคืนก่อนวันวิสาขบูชา ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของชาวเชียงใหม่ โดยชาวเชียงใหม่จะร่วมกันเดินขึ้นไปนมัสการพระธาตุดอยสุเทพ โดยจะมีขบวนพระภิกษุสงฆ์ และประชาชน จะเริ่มเดินกันตั้งแต่ตอนเย็น จุดเริ่มต้น คือ หน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผ่านอนุสาวรีย์ครูบาตรีวิชัย ผู้บุกเบิกเส้นทางรถยนต์ขึ้นสู่วัดพระบรมธาตุดอยสุเทพ อันเป็นที่สักการะยิ่งของชาวเชียงใหม่ ระยะทางประมาณ 14 กิโลเมตร ตลอดเส้นทางเดินขึ้นดอยสุเทพ จะมีจุดบริการน้ำดื่มและอาหารให้แก่ประชาชน โดยมาจากแรงศรัทธาของชาวเชียงใหม่ มีทั้งบริษัทห้างร้าน วัดต่างๆ รวมถึงหน่วยงานราชการ ทั้งนี้ ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ไปร่วมงานงดเว้นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และห้ามมีการจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ตลอดเส้นทาง ตลอดจนขอความร่วมมือให้ผู้ร่วมงานทุกท่านร่วมรักษาความสะอาด ที่ขยะในจุดที่จัดไว้เพื่อไม่ให้มีปัญหายุ่งยากเกิดขึ้น

ภาพ/ข่าว โดย วิทยา กวีวิทยากรณ์

กิจกรรมเทียนขึ้นดอย เนื่องในงานไหว้สาป่าละเมาะ เดียวขึ้นดอยสุเทพ ประจำปี ๒๕๖๑

วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ผศ.ประพัฒน์ เชื้อไทย รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา ร่วมขบวนแห่ธูปเทียนน้ำสรงพระราชทานจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร ในงาน "ไหว้สาป่าละเมาะ พระบรมธาตุดอยสุเทพถวายน้ำสรงพระราชทานสืบสานประเพณีเทียนขึ้นดอย ปีที่ ๑๘" สำหรับงานสืบสานประเพณีเทียนขึ้นดอย เป็นประเพณีที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในคืนก่อนวันวิสาขบูชา ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของชาวเชียงใหม่ โดยจะร่วมกันเดินขึ้นไปนมัสการพระธาตุดอยสุเทพ มีขบวนพระภิกษุสงฆ์ และประชาชน จะเริ่มเดินกันในช่วงหัวค่ำ จากจุดเริ่มต้นอนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัย ผู้บุกเบิกเส้นทางรถยนต์ขึ้นสู่วัดพระบรมธาตุดอยสุเทพ ระยะทางประมาณ ๑๔ กิโลเมตร

ภาพ/ข่าว โดย วิทยา กวีวิทยากรณ์

กิจกรรมเที่ยวขึ้นดอย เนื่องในงานไหว้สาป่าระมี เที่ยวขึ้นดอยสุเทพ ประจำปี ๒๕๖๒

วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยปฐมพร ธนพัฒน์ปวง
วัน ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมศึกษา พร้อมด้วยคณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาจัดขบวนแห่เครื่องสักการะและอัญเชิญน้ำ
สรงพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในงาน "ไหว้สาป่าระมีพระบรม
ธาตุดอยสุเทพถวายน้ำสรงพระราชทานสืบสานประเพณีเที่ยวขึ้นดอย ประจำปี
๒๕๖๒ " สำหรับงานสืบสานประเพณีเที่ยวขึ้นดอย เป็นประเพณีที่จัดขึ้นเป็น
ประจำปี ในคืนก่อนวันวิสาขบูชา ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของชาวเชียงใหม่ โดย
จะร่วมกันเดินขึ้นไปนมัสการพระธาตุดอยสุเทพ มีขบวนพระภิกษุสงฆ์ และ
ประชาชน จะเริ่มเดินกันในช่วงหัวค่ำ จากจุดเริ่มต้นอนุสาวรีย์ครูบาตรีวิชัย ผู้
บุกเบิกเส้นทางรถยนต์ขึ้นสู่วัดพระบรมธาตุดอยสุเทพ

นอกกิจกรรมร่วมขบวนแห่ดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการสโมสรนักศึกษา
พร้อมด้วยคณาจารย์นักศึกษา มทร.ล้านนา ได้จัดโครงการ "ขึ้นดอยปีนี้ทำดีเพื่อพ่อ
ประจำปี ครั้งที่ ๑๐ " ณ บริเวณถนนห้วยแก้วด้านหน้ามหาวิทยาลัย เพื่อร่วมกันทำ
กิจกรรมรณรงค์ให้ผู้เข้าร่วมงาน "ไหว้สาป่าระมีพระบรมธาตุดอยสุเทพถวายน้ำสรง
พระราชทานสืบสานประเพณีเที่ยวขึ้นดอย " ณ วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร
ให้ปลอดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ ให้สำรวมกาย วาจา ใจ ตลอดจนงดเว้น
พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ในระหว่างการเดินทางขึ้นไปนมัสการองค์พระบรมธาตุดอยสุ
เทพ และในช่วงเช้าในวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จะได้ร่วมกันทำกิจกรรมจิต
อาสาเก็บเศษขยะจากเชิงบันไดนาควัดพระธาตุฯ ลงมาจนถึงลานอนุสาวรีย์ครูบาตรี
วิชัย

ภาพ/ข่าว โดย วิทยา กวีวิทยากรณ์

